

Kirkkonummen vammaisneuvosto

Lausunto

31.12.2025

Kuntakehityksen toimiala/
Infrapalvelut/
hanketta valmistelevat viranhaltijat

Rovastinpuiston suunnitelmaluonnos

Kirkkonummen vammaisneuvosto kiittää kuntakehityksen toimialan infrapalveluita lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa. Vammaisneuvoston lausunto perustuu vammaisneuvoston kokouksessa 2.12.2025 hankkeen suunnittelijoiden Annina Kukkolan, Iida Perkkiön ja Kaisu Vähäkuopuksen Sitowise Oy:stä sekä Kirkkonummen kunnan projektipäällikkö Hannu Ruhasen antamaan esittelyyn.

Lausunnossa huomioidaan, että esitetyistä suunnitelmista puuttuivat esteettömyysreititys ja -selvitys siitä, miten esteettömyyden kulkureitit ovat toteutumassa. Vammaisneuvosto jäi kaipaamaan vielä lisäselvitystä siitä, miten rajoitteiset henkilöt kulkevat esteettömästi ja turvallisesti tulevilla puistoalueella.

Yleistä lausuttavana olevasta suunnitelmasta

Rovastinpuisto tulee sijaitsemaan Kirkkonummen keskustassa kirjastotalo Fyyrin ja tulevan lukiokampuksen Lyyran välittömässä läheisyydessä. Puiston lävitse tulee kulkemaan jalankulku- ja pyöräilyväylä (Sitowise Oy:n videoesittelystä havainnekuva alla). Puistossa tullaan järjestämään erilaisia yleisötapahtumia ja puiston kautta kuljetaan tilaisuuksiin Lyyraan sekä Fyyriin. Lisäksi puisto tulee osin palvelemaan lukiokampuksen välituntipihana. Pyöräilytien ylittää kirjastolta tuleva kulttuuripolku, jota pitkin tapahtuu myös huoltoajoa. Suunnittelun lähtökohtana on ollut lukiokampuksen yhteydessä tehty ideasuunnitelma.

Vammaisneuvosto haluaa korostaa, että koko puistosuunnitelman asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta erittäin merkityksellinen alue; kävelykatuympäristöä ja keskusta-aluetta, jossa sijaitsee julkisia ja yksityisiä palveluja. Rakennuslain 35 § mukaan esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon rakennusta ja sen piha- ja oleskelualuetta suunnitellessa ja rakennettaessa erityisesti lasten, ikääntyneiden, vammaisten sekä liikkumis- ja toimimisesteisten henkilöiden kannalta.

Esteettömyydellä tarkoitetaan ympäristöministeriön mukaan tässä yhteydessä rakennuksen esteettömyyttä koskevien vähimmäisvaatimusten tarkoitusta edistämässä ihmisten yhdenvertaisuutta: jokaisen mahdollisuutta osallistua yhteiskunnan toimintoihin, käyttää palveluita ja työskennellä. Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä, esteettömyysasetuksen, velvoitteet koskevat rakennusta ja sen tonttia tai rakennuspaikkaa.

Vammaisneuvosto haluaa muistuttaa, että esteettömyys ja saavutettavuus tulee huomioida koko puistosuunnittelualueella. Lisäksi suunnitelman yhtenä tavoitteena on estää alueella autojen pysäköinti pelastus- ja palveluliikenteen (taksit, LE-taksit, saattoliikenne, huoltoliikenne, hälytysajoneuvot, muuttoliikenne jne.) kulkua häiritsemättä. Liikenteelle tulee järjestää turvallinen mahdollisuus kääntymiseen niin, etteivät ne joudu peruuttamaan suurella riskillä puiston alueella.

Vammaisneuvosto esittää yleisenä toiveena, että koko alue vaatii vielä huolellisen kokonaisvaltaisen tarkastelun ja selvityksen esteettömyyden kannalta.

Vammaisneuvoston kannanotot suunnitelmaan

Rovastinpuisto on erittäin tärkeä kunnan kaupunkikuvan keskeinen puistoalue Kirkkonummen kuntakeskustassa. Se sijaitsee kirjastotalo Fyryn ja tulevan koulukeskus Lyyran (n. 900 oppilasta) ja pohjois-etelän suuntaisena vilkkaan jalankulkuväylän välissä. Jalankulku- ja pyöräilyväylä kulkee puiston halki Överbyntieltä kirkon edustalle. Puisto rajoittuu myös kirkon tonttiin ja muistolehdon reunaan.

Käyttäjiä on kaiken ikäisiä, liikkumis- ja toimimisesteisiä, vammaisia. Puiston tulee siis soveltua kaikille käyttäjille yhdenvertaisen esteettömästi.

Esitetyissä asemapiirroksessa ja videossa on vain suuntaa antava yleisnäkemys puistosta (Sitowise Oy:n videoesittelystä havainnekuva alla).

Puiston käyttäjiä ovat myös koulukeskuksen oppilaat (n.900 hlöä) välitunneilla. Miten oppilaat mahtuvat muiden puiston käyttäjien kanssa tähän pieneen alueeseen? Entä miten esim. talvisissa olosuhteissa hoidetaan lumien läjitys? Eri vuodenajat tulee huomioida, etenkin pimeä syyskausi ja talviset olosuhteet.

Kulkuväylät

- Kulkuväylien pinnat pitää olla kovia, helposti havaittavia, tasaisia ja märkänäkin luistamattomia. Nurmikivi on erityisen huono materiaali liikuntarajoitteisille, pyörällisten apuvälineiden käyttäjille, joten materiaali koko pysäköinti- ja saattopaikan sekä kävelylväylän alla tulee muuttaa muuksi vettä läpäiseväksi materiaaliksi tai vaihtoehtona sijoittaa kulkuväylän reunalle vesikourut. Soveltuvia päällystemateriaaleja ovat esim. kivituhka, asfaltti, betoni ja sileät luistamattomat kivilaatat.
- Kulkuväylien materiaalin tulee olla kova ja apuvälineiden käyttöön soveltuva (ei noppa- tai nurmikiveä), joten nurmikiven vaihtaminen liikkumisesteisille henkilöille sopivammaksi alustaksi liikkumiseen on suotavaa.
- Puiston eteläpäässä oleva turvallisen liikenne- / kulkuväylän ylityksen suunnittelu kirkolle on vielä keskeneräinen.

Seuraavia tekijöitä pitää suunnitelma-alueella erityisesti huomioida:

Esteetön kulkuväylä koulukeskuksen pääovelle, kirjaston pohjoiselle pääovelle.

Saattoliikenne:

- Eri turvallisuusnäkökulmat, ml. alueidenkäyttölain (132/1999) 4a§ ja 5§ 1mom.
- LE-saattoliikennettä on muutakin kuin taksilla, esim. tavallinen saattoliikenne.
- LE-saattoliikenne suunniteltava pääovelle turvallisesti, kulku tulee olla vain eteenpäin, peruuttamista tulee välttää suuren turvallisuusriskin takia.
- LE-parkkipaikat tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle toimintoja ja samalla huomioiden turvallisuusnäkökohdat. Lisäksi LE-parkkipaikkojen on oltava riittävän leveitä molemminpuoliseen jalkautumiseen.
- LE-saattoliikennepaikan tulee olla ns. läpiajettava ja sopiva myös isoille LE-autoille, jotka vastaavat mitoitustarpeiltaan ambulanssin kokoista ajoneuvoa.
- Iso LE-taksi vaatii 3,6 m x 8,0 m tilantarpeen, ks. kuva alla.

- LE-saattoliikennepaikkojen suunnittelussa tulee huomioida se, että autot voivat olla pysäköitynä LE-saattoliikennepaikalle jopa 20 minuuttia eli sen ajan, kun kuljettaja avustaa kuljetettavan kohteeseen. Tämä aika tulee ilmaista liikennemerkillä LE-tunnuksen alla saattopaikkamerkinnän ohella.
- LE-saattoliikennepaikat, LE-pysäköintipaikat sekä pyörä- ja sähköiset potkulautapysäköinnit.
- Saattopaikan reunus?

Suojatiet:

- Suojateiden merkinnät niin, että jalkakäytävällä on eri tila jalankulkijoille ja polkupyörille, lautailijoille, skuuteille ja invamopoille.
- Huomioitava jalankulkijat (rollaattorilla, käsikäyttöisillä pyörätuoleilla kulkijat), pyöräilijät (sähköavusteiset polkupyörät), sähköiset lautailijat (skuutit), sähkömopot jne.
- Risteävää liikennettä vältettävä. esim. huoltoliikenne / jalankulkijat, pyöräilijät.

Polkupyörien sijainnit:

- Polkupyörä- / skuuttipaikat voisi olla kauempana kulkuväyliltä.
- Polkupyörien ja (sähkö)potkulautojen pysäköintipaikat tulee suunnitella siten, että ne eivät ole esteenä esteettömälle liikkumiselle.
- Pyöräpysäköinti- ja (sähkö)potkulautapysäköintipaikkojen sijoituspaikka tulee olla kauempana kuin LE-saattoliikenteen jättöpaikka tai LE-pysäköintipaikka. LE-saatto- ja pysäköintipaikalta esteettömälle sisäänkäynnille johtava reitti on oltava aina esteetön, myös pyöristä ja potkulaudoista!

Toimintapaikat:

- Puiston amfiteatterin katsomossa tulee huomioida tilatarve pyörälliselle apuvälineelle, esim. pyörätuolille sijoittua katsomo-osaan, joten osa katsomosta tulee toteuttaa penkittömänä maan tasossa tasaisella pinnalla.
- Tapahtumalava: asemapiirroksesta ei selviä lavan ja ympäristön esteettömyys.

Kiinteät kalusteet ja varusteet:

- Penkkejä ei saa sijoittaa kulkuväylille, vaan kulkuväyliä ulkopuolelle
- Kasinojalliset penkit vähintään kahden istuttavia, viereen tila pyörällisiä apuvälineitä käyttäville.

- Puistokalusteet: selkänoja ja käsituot, istuimia olisi myös tarpeellista olla eri korkuisina.
- Roskakorien sijoitukset kauemmas penkeistä – hajuhaittojen takia.
- Aita korkeus 0.3 m > missä kaikkialla se tulee sijaitsemaan?

Opasteet:

- Opasteet ja niiden värit, fontti, koko ja sijoittelu unohtamatta opasteiden valaistusta ja yleistä valaistusta ovat tärkeä osa lähestymistä ja turvallisuutta.

Valaistus

- Valaisimien sijoittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota, etteivät jää kasvavien puiden ja pensaiden sisälle.
- Kulkuväylille tulee toteuttaa tasainen valaistus > hyvä valaistus lisää kaikkien turvallisuutta ja viihtyisyyttä
- Valaisimet tulee olla niin tiheässä, että niiden väliin ei jää pimeitä katvealueita.
- Matalat pollarivalaisimet ei ehkä ole soveltuvia turvalliseen valaistukseen eri vuoden ja vuorokauden aikana.

Kasvillisuus:

- Kasvillisuutta ei saa päästä levittäytymään kulkuväylille rajoittamaan niiden käyttöä tai haittaamaan näkymiä. Törmäysvaaraa ei saa syntyä.
- Kookkaiksi kasvavien puiden lähelle ei saa sijoittaa valaisinpylväitä.

Huoltoliikenne

- Risteävää liikennettä vältettävä. esim. huoltoliikenne / jalankulkijat, pyöräilijät.

Kunnossapito

- Kunnossapidolla tulee varmistaa perustoimivuus suunnitelma-alueella kaikkina vuoden ja vuorokauden aikoina.

Jatkotoimenpiteet

Koska vammaisneuvostolle ei jaettu tässä vaiheessa lausumisen tueksi aineistossa mainittuja pihasuunnitelmaa MAS 451-00, detaljisuunnitelmien piirustusnumeroita tai työselitystä, niin vammaisneuvosto toivoo vielä näkevänsä lopulliset mitoitettut ja yksityiskohtaisemmat suunnitelmat sekä työselityksen ennen suunnitelman lopullista hyväksymistä, jotta voidaan varmistaa puiston kalusteiden, varusteiden soveltuvuus myös vammaisille, liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille.

Vaikuttamiselimien varhaisella kuulemisella ja osallistamisella voidaan ehkäistä ja korjata hankkeiden toteuttamisen taloudellisia ongelmia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja näin myötävaikuttaa esteettömyyden ja turvallisuuden sekä siten hyvinvoinnin toteutumiseen niin kaavoituksessa kuin suunnittelussa.

Kirkkonummen vammaisneuvosto haluaa olla jatkossakin proaktiivisesti ja aktiivisesti mukana osallistumassa Kirkkonummen kunnan rakenteiden sekä kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämisessä.

Kirkkonummella 31.12.2025

Kirkkonummen vammaisneuvosto

Juha-Matti Koskinen
vammaisneuvoston puheenjohtaja

Harriet Hagelberg
sihteeri